

Inspiratiefiche

door Birgit Reynders

Als de wereld wankelt

Auteur: Jandy Nelson

Vertalers: Aimée Warmerdam en Merel Leene

Uitgever: Blossom Books

Over de maker

Jandy Nelson (1965) is een Amerikaanse auteur. Ze schrijft voornamelijk young adult romans. In haar boeken zitten kleine, biografische elementen verwerkt. Zo is het personage Jude, van "Ik geef je de zon", net zo bijgelovig als Jandy. De boeken van Nelson zijn vertaald in meer dan 25 talen. De (jeugd)boekenwereld keek reikhalzend uit de publicatie van "Als de wereld wankelt".

Bronnen:

<https://jandynelson.com/>

https://www.blossombooks.nl/blossom_auteurs/jandy-nelson/

Korte inhoud

Dizzy, Miles en Wynton ontmoeten allemaal apart een regenboogmeisje. Elks zijn ze op hun eigen manier weg van het regenboogmeisje. Ze redt het leven van Dizzy, voor Miles is ze de perfecte gesprekspartner en voor Wynton is ze het meisje van zijn dromen. Langzaamaan blijkt dat Cassidy (het regenboogmeisje) meer met iedereen te maken heeft dan verwacht. Ze lost een oud mysterie op over de verdwenen vader van Dizzy, Miles en Wynton.

1

HET VERHAAL

Leeservaring

- Vond je het een spannend verhaal? Waarom wel/niet?
- Gaat het verhaal vooral over wat de personages meemaken of over wie ze zijn? (wie ze zijn)
- Vind je het verhaal geloofwaardig? (Bespreek of het een realistisch of eerder een fantasievol verhaal is, met oog voor het magisch-realistische gehalte.)

Opdracht: Verdeel de juryleden bij bovenstaande vragen in twee kampen waarbij ze elk hun eigen antwoord onderzoeken en delen met het andere kamp.

- Kan je in één zin samenvatten waar het over gaat? Wie is het hoofdpersoon? Heeft die een probleem dat opgelost moet worden? (Antwoorden op die vragen zijn niet eenduidig omdat er niet één groot, centraal probleem is – behalve misschien: wordt Wynton wakker? Maar zelfs zonder die vraag zou het geheel overeind blijven. Dit boek gaat vooral over de personages en hun onderlinge relaties. Bespreek hoe moeilijk of makkelijk dat is.)
 - Hoe zou je het verhaal aanraden aan anderen? Welke aspecten zou je uitlichten?
- Laat de juryleden enkele besprekingen nalezen die je online vindt.
- Waar ben je het (niet) mee eens?

Cover en titel

- Hoe herken je het verhaal in de cover? (zon, heuvels, wijngaard, ...)
- Vind je het een mooie cover? Waarom wel / niet? (gebruik kleur, stilistische tekening, ...)
- Waar verwijst volgens jou de titel naar? (de onzekerheid over de genezing van Wynton na zijn accident; de zoektocht en vinden van de vader van Dizzy en Miles; ontdekken dat Cassidy ook halfzus is van Dizzy en Miles en dat Wynton een halfbroer is, ...)

Personages

De personages worden uitgebreid besproken. Als lezer leren we ze goed kennen.

- Je leert veel eigenaardige details over de personages. Wat kan je je nog herinneren? (zie opsomming hoofdpersonages hieronder)
- Wat vind jij de beste benadering?: “Doordat het een dik boek is, is er ruimte om de personages diep uit te werken.” of “Het is een dik boek omdat de personages diep zijn uitgewerkt.”
- Het is een dik boek. Was het lastig om lezen of ging dat relatief snel? Zou je iets nog meer uitwerken? Of zou je iets weglaten? Wat?
- Welk gevoel krijg je bij de beschrijvingen van de personages? (alsof je ze kent door de vele details / langdradig / een meerwaarde voor het verhaal / gewoon extra info, niet noodzakelijk voor het verhaal / noodzakelijk om de relaties tussen de personages te begrijpen / ...)

Verschillende personages hebben een vorm van synesthesie. Ze zien bijvoorbeeld geuren als kleuren (<https://wetenschap.net/wat-is-synesthesie>).

- Vond je het interessant om over synesthesie te leren?

Dizzy Fall:

- 12 jaar
- Uiterlijk: Wervelstormharen; Nerd-bezoekt-sciencefestival-look; Zwarte tontooner-Clark-kent-bril; Sproeten als sterrenstelsels; bruine ogen; klein en rond
- Eigenbeeld: kikker met een pruik, nucleaire-paddenstoelkapsel
- Haar beste vriend was Lizard, nu Tristan
- Heeft een zoemende ziel

- Lieve-lingsboek: “Leef voor altijd nu”, met Samantha Brookswether in de hoofdrol (Het is een soort stationsroman die dus toch op de één of andere manier indruk maakt. Literatuur moet helemaal niet zogenaamd hoogstaand zijn om je bij te blijven.)
- Hebben de juryleden hier zelf ideeën over of ervaringen bij?
- Heeft synesthesie: ziet geuren als kleuren (Mannen met mannenzweet: pompoenoranje; Meisjes en vrouwen: groen; Regenboogmeisje: ruikt naar karmozijnrood, zoals bloemen)
- Ziet geesten

Regenboogmeisje / Cassidy:

- Heeft woorden als tattoos (Dergelijke details tekenen Cassidy duidelijker dan een lange innerlijke beschrijving.)
- Heeft een stem als een kettingrokkende, whisky zuipende man / schorre oudemannenstem.
- Haar mama is Marigold: Marigold en Cassidy hebben een hele mooie maar ook heel complexe en verdrietige relatie. Marigold heeft mentale problemen, waardoor ze soms niet voor Cassidy kan zorgen en soms in overdrive gaat in haar moederrol. Voor Cassidy geeft dit veel onzekerheid. Uiteindelijk laat Marigold haar dochter achter.
- Kiest ze daarmee voor zichzelf? Of voor Cassidy?
- Samen met haar moeder reist ze rond in een minicamper
- Heeft monofobie (pathologische angst om alleen te zijn)

Wynton Fall:

- Oudste broer van Dizzy
- Kikker met een pruik
- Blonde piekharen
- Gezicht: lang en bleek als de maan
- Heeft al in de cel gezeten
- Uit huis gezet door moeder, maar verblijft op zolder met behulp van Dizzy
- Speelt viool
- Noemt Dizzy ‘Frizzy’
- Ziet geluiden in toonaarden (voorbeeld zijn knorrende maag = verlaagde b-mol)

Perfect Miles Fall:

- Broer van Dizzy
- Veelbelovende sporter; gaat naar dure middelbare school door beurs; twee keer verkozen tot de mooiste en de veelbelovendste leerling
- Is zwijgzaam, ernstig, mooi
- Perfect aan de buitenkant, maar aan de binnenkant valt hij uit elkaar. Hij is het zo gewoon om de rol van Perfect Miles te spelen dat hij daarbij vergeet wie hij zelf écht is. Of dat hij zijn echte zelf niet meer kan tonen omdat dat te ver af ligt van zijn rol.
- Uiterlijk: lange wimpers; een cupidoboogmond; losse, luie, glanzende krullen

- Echte Miles volgens Dizzy: jongetje dat in het donker lag te huilen
- Kan de ziel van honden zien
- Is met alles gestopt zonder dat zijn moeder het weet: trainen, schaakclub, dierenopvang, tienkamp, ... Zijn cijfers kelderen
- Door Felix durft hij voelen en tonen dat hij gay is
- Verslindt de liefdesrommanetjes van zijn moeder, wil Samantha Brookswether zijn
- Heeft synesthesie: woorden hebben kleuren
- Hij is melancholisch, zoals een personage uit een victoriaanse roman die steeds flauwvalt.

Oom Clive:

- Bigfootstyle
- Uiterlijk: blonde haren en baard
- Vieze en versleten kleren
- Rookt en drinkt
- Noemt Dizzy 'erwtje'
- Speelt piano en trompet

Moeder / chef-mama / Bernadette:

- Eigenaar en chef-kok van The Blue Spoonful
- Heeft veel sproeten, net als Dizzy
- Schrijft brieven als een soort van dagboek.
- Broer Christophe is overleden
- Zet elke avond eten klaar in het restaurant voor haar verdwenen man
- Niet praktiserende Jood

Sandro:

- Harige zwarte hond
- In mensenjaren 87 jaar oud
- Gesprekspartner van Miles

Alonso Fall:

- Straalt
- Zoon van Sofia en de straatarme dichter Esteban
- Grootvader van Theo

Hector:

- Wordt opgevoed als de broer van Alonso, maar is de zoon van Diego en Luciana Magdalena
- grootvader van Oom Clive

Er zijn vier hoofdpersonages die elkaar raken en die elk hun eigen issues en problemen hebben: Wynton, Miles, Dizzy en Cassidy.

→ Waar raken of ontmoeten ze elkaar?

- Welke problemen hebben ze? Waar worstelen ze mee? Zie je een rode draad? (De relaties met hun vader/moeder zijn ingewikkeld. De vader van Wynton, Miles en Dizzy heeft hen verlaten, Cassidy's moeder heeft haar achtergelaten.)
- Heb je sympathie voor de personages en hun ouders? Begrijp je hun keuzes?

Stamboom

MATERIAAL

- Stamboom en icoontjes (zie bijlages 1 en 2)
- Papier
- Potloden

Door het magische verhaal over de vloek van de familie Fall worden geheimen over verschillende familiebanden geopenbaard. Dizzy en Miles zijn kinderen van Bernadette en Theo. Cassidy is de dochter van Theo en Marigold. Wynton is de zoon van Clive en Bernadette.

- Vond je de getekende stambomen een meerwaarde? Waren ze noodzakelijk / behulpzaam / overbodig om het verhaal helemaal te bevatten?

Elk personage heeft zijn eigen icoontje (bijlage icoontjes personages). Ze verwijzen naar een kenmerk van het personage. Zo heeft Cassidy een insect en Wynton een viool. Opdracht: teken je eigen icoontje.

Omgeving

De familie Fall woont in Paradise Springs. Aan de rand van de gemeente krijgen alle auto's pech. Paradise Springs staat op geen enkele landkaart. Aan de rand van Paradise Springs staat een motel met de benaming 'Better Luck Next Time'.

Verschillende locaties hebben een belangrijke rol: de wijngaard, The Blue Spoonful, camper van Cassidy, ...

- Hoe hebben de locaties invloed op de personages en het verhaal? (In de wijngaard = hier start de legende / vloek van de familie Fall ; Sebastian's Spanish Bakery wordt later Christophe's Soufflé Shop en nog later The Blue Spoonful)

Genre

Dankzij de verhaallijn van de vloek van de familie Fall, is het een magisch realistisch verhaal. De benaming van het genre spreekt zichzelf tegen: magisch = fantasie en realisme = echt.

- Wat versta jij onder magisch realisme? Wat spreekt je wel / niet aan in dit genre?

Coming of age: de zoektocht naar zichzelf, familie, vrienden en de evolutie die de karakters ondergaan in deze zoektocht.

Het boek is lijk. Enerzijds is er het verhaal van Dizzy, Wynton, Miles en Cassidy, anderzijds is er het sprookjesachtige verhaal over de vloek van de familie Fall.

- Stel dat het sprookjesachtige verhaal (herkenbaar aan de illustraties in de kantlijn; opmerking: in het e-boek ontbreken deze illustraties) over de vloek er niet is. Zou het boek dan even goed / beter / slechter zijn? Heb je dit verhaal nodig om de plot van het boek 'te doen kloppen'? (door de brieven van Bernadette, het verhaal van de vloek, ... komen we te weten dat Wynton geen zoon is van Theo, dat oom Clive geen broer van Theo is, ...)
- Als je het boek beschouwt als twee verhalen door elkaar: welk verhaal het je het liefste gelezen? Waarom spreekt dit verhaal je het meeste aan?

Vertelperspectief en structuur

Elk hoofdstuk wordt verteld door een ander personage.

- Vind je het leuk dat elk hoofdstuk door een ander personage wordt verteld? Is dit een meerwaarde voor het verhaal? (Elk personage heeft zijn eigen vertelstijl bijv. moeder Bernadette komt via brieven aan het woord. De interpersoonlijke relaties staan centraal in het verhaal. Dankzij de verschillende standpunten wordt het netwerk tussen de personages versterkt. De afwisselende vertelstandpunten verhoogt de psychologische diepgang van het verhaal. Er is meer nuance en empathie.)

Tijd

De hoofdlijn van het verhaal is chronologisch doorspekt met flashbacks in verschillende vormen. Zo lezen we de brieven van Bernadette, lezen we het verhaal van de familie Fall verteld door Cassidy, ...

Door de flashbacks komen we o.a. de waarheid te weten over wat er echt gebeurd is tijdens het accident (auto tegen standbeeld). Wynton heeft de schuld op zich genomen, maar het is echter Miles die alles veroorzaakt heeft.

Einde

De echte aller- allerlaatste zin van het boek: "Sorry, dit is echt de laatste pagina. Sterkte met de leeswee ..."

- Ben jij een eerste-tot-laatste-letter lezer? (colofon, inleiding, dankwoord, ...) Of begin jij bij hoofdstuk 1 en is het boek uit als het verhaal gedaan is?
- Wat vind je van deze aller- allerlaatste zin? Is het grappig?

2

VERDER LEZEN

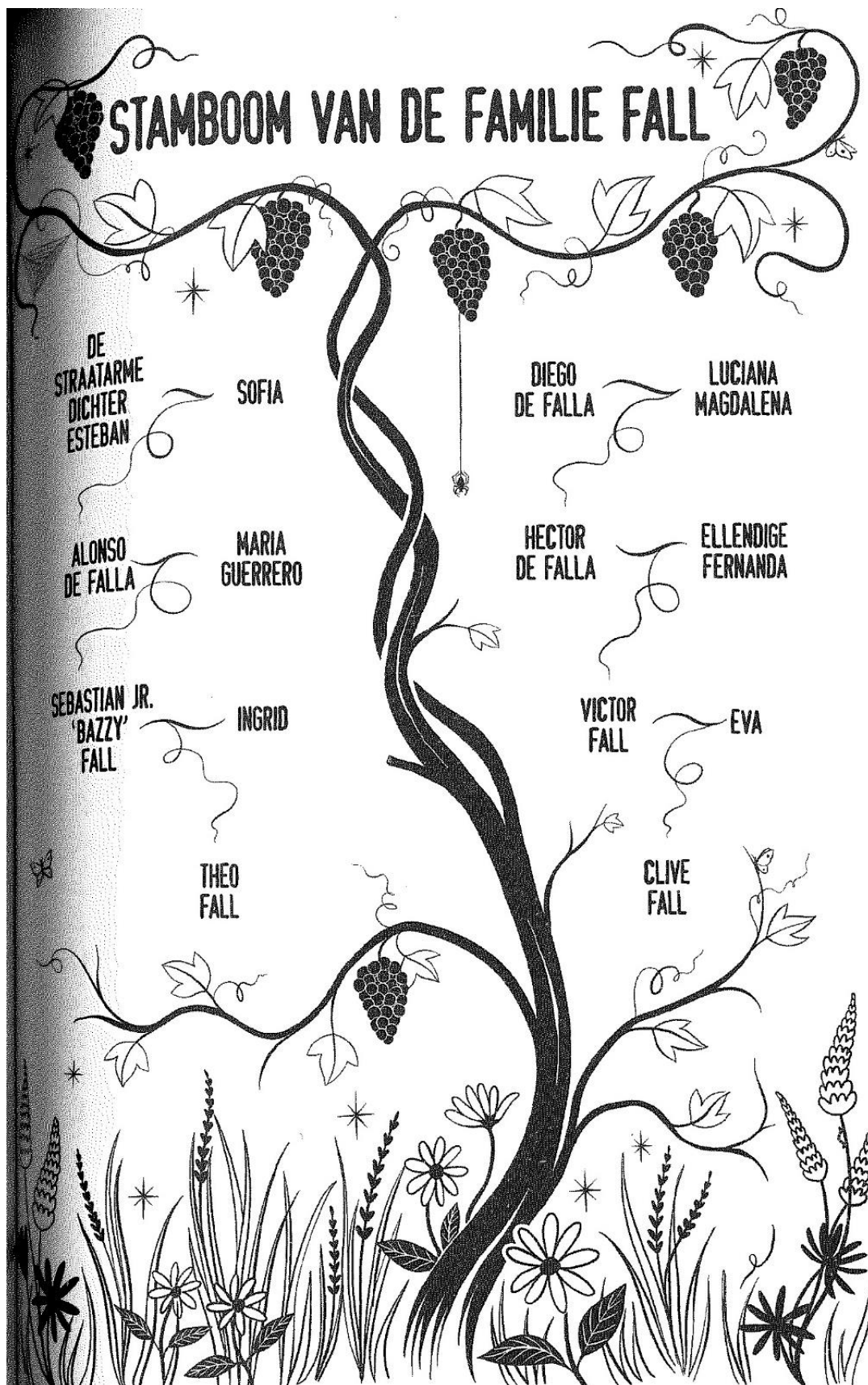
- Rode Rozen en tortillas / Laura Esquivel (Boekerij, 2017) www.boekenzoeker.be/rode-rozen-en-tortillas

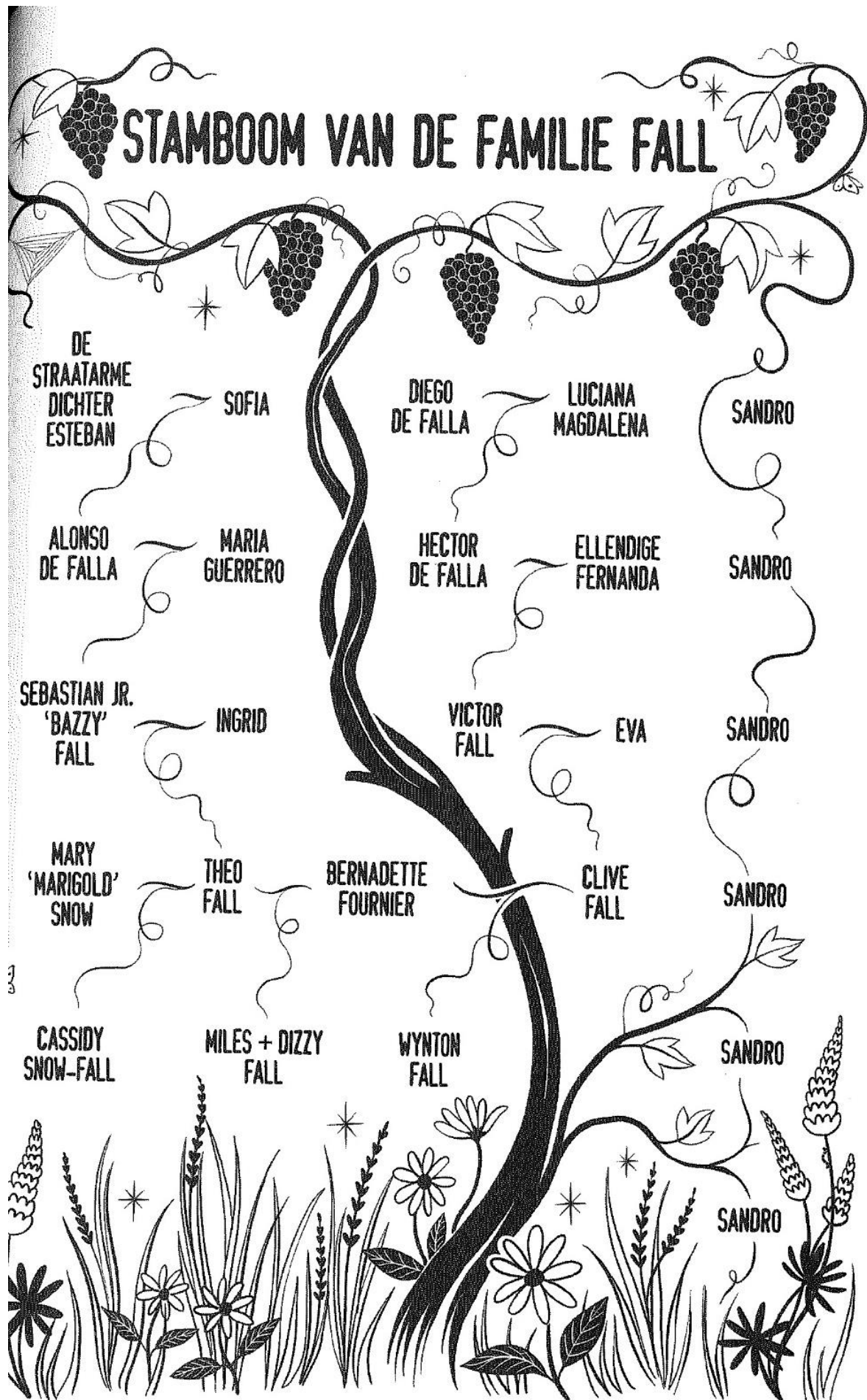

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Birgit Reynders, 2025
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

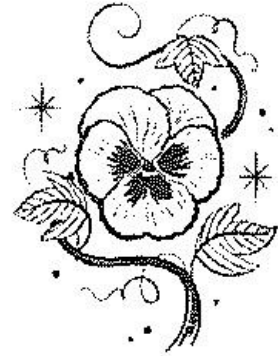

BIJLAGE 2

CASSIDY

DIZZY

WYNTON

Bernadette